

ДО Г-ЖА ДЕСИСЛАВА АХЛАДОВА МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО НА РБ

Становище на сдружение "Библиофем" по Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от домашното насилие от 13.01.2021г.

Уважаема г-жо Ахладова,

Сдружение Библиофем е платформа за споделяне на ресурси и документиране на историята и развитието на женските движения и феминистката култура у нас, и колективът ни е дълбоко ангажиран с проблема и потенциалните решения на домашното насилие в България, който непропорционално засяга жени и деца.

Ние приветстваме ЗИД като сериозен опит за актуализиране и изравняване на ЗЗДН с установени световни стандарти в борбата срещу домашното насилие. Този опит до голяма степен отразява натрупалото се от години обществено напрежение по темата изразено в множество протестни акции, писма, кампании и неправителствени организации, ангажирани с проблема, чието наличие е резултат от острата липса на системна и институционална реакция към проблема досега. Приветстваме изричното упоменаване на преследването като престъпление, криминализирането на сексуалното насилие от страна на съпрузи, обезоръжаването на насилници, признаването на насилието между лица във фактическо съжителство на съпружески начала като домашно насилие. Това са крайно закъснели мерки, които са коствали животите на недопустим брой индивиди досега и ако не бъдат приети, ще продължават да ги отнемат.

Макар предложените изменения да запълват множество животозастрашаващи липси в настоящия закон, смятаме, че остават немалко незасегнати проблеми, които е важно да бъдат включени, за да може ЗИД да представлява един истински адекватен отговор на този жизненоважен проблем за цялото ни общество.

На първо място, очакваме подробности по програмите за превенция в образователната система, като сме категорични, че те няма как да са полезни, ако не адресират корена на проблема, а именно да поставят под въпрос половите роли и стереотипи, които се използват, за да оправдават и нормализират домашното насилие във всичките му форми.

Второ, освен острия недостиг на домове за пострадалите от насилие, виждаме проблем и в това, че в почти всички случаи жертвите (преобладаващо жени) са тези, които са принудени да напускат дома си, в много случаи заедно с деца. Преместването в нова среда посред подобна криза в много случаи е допълнителен проблем и дори травма, вместо решение и утеха, и съответно представлява сериозно препятствие пред потърпевшите да се освободят от ситуация на насилие, а когато преодолеят това препятствие, то продължава да бъде предпоставка за неуспешни опити и връщане при насилника. Международните практики включват домове за насилници, когато се налага да освободят споделен дом с жертвата или жертвите, където да имат достъп до психологически консултации и други полезни програми, като например за справяне със зависимости и психологични проблеми.

Трето, но може би най-съществено, не видяхме в предложените изменения приоритизиране на може един от най-основните пречки пред повечето жертви на домашно насилие, а именно икономическата зависимост от партньора и домакинството. Няма как да бъде задоволителен един закон, който не предвижда реално финансово обезщетение за случаи на насилие в домакинството. Домашното насилие нанася освен физически и психически щети, също толкова финансови, икономически и социални.

Последно, настояваме за възстановително правосъдие и целенасочено включване на лица, преживели домашно насилие, в разработката на програми, работни групи и комисии по въпросите, които ги засягат. Хората, претърпяли насилие и преминали през институционалните процедури, за да

се освободят от него, са тези, които най-добре знаят какво работи, какво не, и от какво най-много се нуждаят, и трябва да има място за техните гласове във всичко, от мерките за превенция до правосъдието.

С всичко това предвид, Ви поздравяваме за начинанието, разчитаме, че нашите точки и тези на други страни, ангажирани с преборването на домашното насилие, ще бъдат отразени и ще следим внимателно развитието на проекта.

С уважение,

колективът на сдружение "Библиофем"

27.01.2021

гр. София